№ 12. Wtorek 15. Stycznia 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 9. stycznia. Dnia 10. stycznia 1856: wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany I. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera

Nr. 1. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 2. listopada 1855. obowiązujące Wielkie księstwo Krakowskie, którem prawomocne dla Galicyi przepisy względem sukcesyi gruntów włościańskich, rozciągają się także na Wielkie księstwo Krakowskie.

Nr. 2. Rozporządzenie cesarskie z 21. grudnia 1855, tyczące się rozszerzenia kompetencyi sądów handlowych w Wiédniu i Tryeście na sprawy prawne oprócz spraw spornych.

Nr. 3. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 24. grudnia 1855, obowiązujące kraje koronne: Węgry, Kroacyę i Sławonię, Serbskie Województwo z Temeskim Banatem i Siedmiogrodem, względem prawa osób, uzdolnionych do wykonywania sędziowskiego urzędu. zastępowania siebie samych w własnych sprawach prawnych.

Nr. 4. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 26. grudnia 1855. względem zastosowania najwyższej normy z 20. sierpnia 1819. tyczącej się wykazania należytości kwiescencyi i zaopatrzenia urzędników i sług, którzy służyli na różnych funduszach, odnośnie do wdów i sierot po nich.

Nr. 5. Dekret ministerstwa handlu z 31. grudnia 1855, obowiązujący wszystkie kraje koronne, w których ma prawomocność Najwyższa ustawa o domokrąstwie z 4. września 1852, — którym się zawarte w §. 17 Najwyższej ustawy o domokrąstwie z 4go września 1852 uwzględnienia rozciągają na mieszkańców górskiego powiatu Fiumy, tudzież na mieszkańców gmin Severin i Basiljero, mieszkańców powiatu Flitscherskiego, mieszkańców Andrychowa, Kent. Przeworska, Dębowiec i Gorlic w Galicyi. mieszkańców byłego Warasdyńskiego wicežupaństwa, a nakoniec na fabrykantów pytlów w Mijawie w Węgrzech względem domokrążnego handlu pewnemi towarami.

Nr. 6. Dekret ministerstwa sprawiedliwości z 3. stycznia 1856, prawomocny dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, tyczący się przeznaczenia c. k. nadwornej i rządowej drukarni do osądzenia prawdziwości marków stęplowych.

Z tym zeszytem wyjdzie także i będzie rozesłany spis osnowy wydanych w miesiącu grudniu 1855 zeszytów dziennika ustaw państwa, następnie do upłynionego roku 1855 dziennika ustaw państwa, wraz z tytułem podwójne repertoryum, z których pierwsze zawiera chronologiczny, a drugie alfabetyczny spis ustaw i rozporządzeń. które wyszły w XLIX zeszytach wydanych w upłynionym roku 1855.

Sprawy krajowe.

Gazeta Wiédeńska z dnia 10. stycznia donosi: Jego c. k. Apostolska Mość raczył najłaskawiej zezwolić, ażeby hrabia *Stanisław Gołuchowski* przyjął i nosił nadany mu krzyż honorowy orderu Johanitów.

(Poczta wiédeńska: Konferencye mennicze. — Sprawozdanie bankowe. — Jenerał Coronini odjechał do Bukaresztu. — Pobyt barona Manteuffel. — Rozporządzenie względem pensyi. — Skład administracyjny ministerstwa spraw zewnętrznych.)

Wiédeń, 9. stycznia. Zebrani tu na konferencye mennicze pełnomocnicy państw niemieckich przedstawili się przedwczoraj u J. Excell. ministrowi finansów, barona Bruck, po czem odwiedzili pełnomocnika austryackiego, radzcę ministeryalnego p. Brentano, który odwiedziny te wczoraj odwzajemnił. Posiedzenia rozpoczną sie zapewne jeszcze w ciągu tego tygodnia.

— Na przedwczorajszem posiedzeniu banku odczytał gubernator Pipitz sprawozdanie o stanie banku roku zeszłego. Względem wydania 50.000 akcyi bankowych donoszą, że większa część akcyonaryuszów odebrała już przynależące im nowe akcye. Z liczby 50.000 akcyi znajduje się tylko 2463½, z których dla małoletnich i t. p. zatrzymano około 500 sztuk. Względem reszty nastąpi swego czasu stosowne rozporządzenie za przyzwoleniem wysokiej administracyi finansowej. Po nadaniu sankcyi postanowieniom uzupełniającym statuta bankowe pozostały tylko niektóre jeszcze prace uprzednie, które śpiesznie będą załatwione, aby rozpocząć można czynności banku hypotekarnego przed zupełną jeszcze wypłatą akcyi. Potrzeb pieniężna właścicieli ziemskich zaspokojoną byłaby z banku hypotekarnego, a przychody instytutu bankowego stosownie pomnożone. — Z pożyczki narodowej wpłynęło do banku już 100 milionów złr. — Rozszerzenie dotacyi w krajach koronnych ograniczono rozporządzeniem wysokiej administracyi finansowej, zwłaszcza że już osiągnięto główny zamiar tej dotacyi, to jest ułatwienie wpłat na pożyczkę narodową.

— Wartość ogólna znajdujących się depozytów w banku narodowym z końcem roku 1855 wynosi 82,386.228 złr.

— Dyrekcya banku uchwaliła na odbytem przedwczoraj posiedzeniu wyrazić w osobnej deputacyi Najjaśniejszemu Panu najuniżeńsze dzięki za użyczoną najłaskawiej instytutowi bankowemu ochronę.

— Suma ogólna asygnacyi bankowych wydanych z centralnej kasy bankowej w Wiédniu filialnym kasom bankowym w krajach koronnych i odwrotnie, tudzież asygnacyi wydanych pomiędzy niektóremi filialnemi kasami bankowemi — wynosiła roku 1855 36.428 złr. Ogólna zaś kwota asygnacyi 154,085.475 złr. m. k.

— Na każdą akcyę bankową obliczoną dywidendę za drugie półrocze 1855 po 43 złr. m. k.

— Fml. hrabia Coronini, komendant wojsk okupacyjnych w księztwach naddunajskich, odjechał przedwczoraj z powrotem do Bukaresztu.

— Królewsko-pruski pułkownik i adjutant baron Manteuffel miał wczoraj zrana drugie posłuchanie u J. M. Cesarza. — Przedwczoraj zaproszono p. pułkownika do stołu cesarskiego.

— Izba giełdowa postanowiła, że handel akcyami instytutu kredytowego odbywać się ma na sztuki.

— *Gazeta wiédeńska* ogłasza następujące rozporządzenie c. k. ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 26. grudnia 1855: Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 17. z. m. z zatrzymaniem najwyższej normy z dnia 20. sierpnia 1819 względem pensyi urzędników i sług. którzy zostawali w służbie funduszów, tudzież względem pensyonowania wdów i sierot po takich urzędnikach i sługach, najłaskawiej zezwolić, ażeby urzędnikom miejskim, stanowym i funduszowym, którzy w tej służbie nabyli prawa do pensyi, ale potem prowizorycznie wstąpili w służbę państwa, gdzie przed ukończeniem dziesięciu lat służby mają być pensyonowani, udzielano z najwyższego pozwolenia gratyfikacyę w połowie ze skarbu państwa, w drugiej zaś połowie z przynależnej kasy stanowej, miejskiej lub funduszowej. Równocześnie Jego Cesarska Mość rozporządzić raczył, ażeby według tych samych zasad postępowano w udzielaniu pensyi wdowom i sierotom po wspomnionych urzędnikach i sługach.

— Jeden z ostatnich zeszytów czasopisma: „Mittheilungen aus dem Gebiethe der Statistik“ (Wiadomości z dziedziny statystyki) zawiera obszerny obraz organizmu austryackiej administracyi publicznej w roku 1855. „Litografowana korespondencya austryacka“ przytacza z niego następujący przegląd administracyjnego składu c. k. ministerstwa spraw zewnętrznych i cesarskiego domu.

Przy związku niemieckim i pojedynczych państwach jego znajduje się dziesięciu posłów i dwóch pełnomocników; we Francyi, w Hiszpanii, Anglii, Belgii, Holandyi, Danii, Szwecyi, Rosyi, Turcyi, Grecyi, Sardynii, Parmie i Modenie, Toskanii, Państwie Kościelnem, Sycylii, Szwajcaryi i Brazylii, w każdem z tych państw jedna ambasada; w Portugalii i północnej Ameryce jeden pełnomocnik. Ministerstwu bezpośrednio podlegają dyrekcye akademii oryentalnej i archiwu domu, dworu i państwa; dochody i wydatki ministerstwa zostają pod zarządem osobnego urzędu płatniczego. Internuncyaturze w Konstantynopolu podlega 8 jeneralnych, 6 samodzielnych konzulatów i 5 samodzielnych wicekonzulatów, pod których zarządem zostaje znowu odpowiednia liczba konzulatów, wicekonzulatów, ajencyi konzularnych, starostw i exponowanych organów konzularnych; ambasadzie w Atenach podlegają 2 konzulaty z dwoma wicekonzulata-

mi i kilkoma ajencyami. Zresztą we wszystkich sprawach polityki zewnetrznej podlegają wszystkie inne władze konzularne przynależnym ambasadom.

Ameryka.

(Poczta amerykańska: Ładunek złota. — Zajście z Amerykanami. — Żyły złote w Chili. — Ciało prawodawcze peruwiańskie w duchu konserwatystów. — Przedaż Guana. — Komunikacya z Australią.)

Statek „Tyne" zawinął 4. stycznia do Southampton i przywiózł złota w gotówce 3,156.813 L. a przytem i pocztę z Indyi zachodnich z Velparasio (z 15. list.) i z Callao (23. list.). Gotówka pochodzi po większej części z Mexyku a ważyło 80 beczek. — Wiadomości z Indyi zachodniej wspominają o małoznacznem zdarzeniu, które nowe może między Anglią a Stanami zjednoczonemi wywołać nieporozumienie. Statek amerykański „Cyane" wzbraniał się powitać pawilon angielski w Antigwie dla tego, że w mieście tem miano odebrać pewnemu statkowi amerykańskiemu niewolnika należącego do Stanów zjednoczonych. — W Chili zrobiono odkrycie tak wydatnej żyły złota 50 mil za miastem Concepcion, że Chili musiałoby teraz stanąć w równi z Australią i Kalifornią. — W Boliwii przywrócono znowu spokojność a jenerał Santa Cruz powraca do Paryża. — W Peru rozpoczęło zgromadzenie prawodawcze zwyczajne swe posiedzenia. Po odrzuceniu projektu prawa względem zaprowadzenia tolerancyi religijnej rozpoczęły się narady nad wnioskiem zniesienia wolnego mularstwa i przywołania Jezuitów. Najważniejszym jednak przedmiotem obrad był projekt sprzedaży Guana zagranicznym przedsiębiercom. — W projekcie nowej sprzedaży oznaczają tegoroczną ilość guana (nawozu ptasiego) na 12,070.152 beczek, najniższą zaś cenę jednej beczki oznaczono na 30 talarów lub całą ilość na 350,104.500 talarów. Jeżeli projekt ten otrzyma prawomocność, będzie na wszystkie języki tłumaczony i po całej Europie, Ameryce i Azyi rozesłany. — Tą samą pocztą nadeszły także o trzy dni poźniejsze wiadomości z Australii (z Sydnej z 18. września). Zebrana w Sidney rada administracyjna przyjęła sprawozdanie odrębnej komisyi w sprawie komunikacyi pocztowych z Anglią. — Według tego sprawozdania będzie najtańsza komunikacya z Anglia na Singapur, najprędsza zaś na Panamę.

Portugalia.

(Otwarcie Kortezów zapowiedziane. — Przyjęcie posla angielskiego u dworu. — Przemowa posla, odpowiedź króla.)

Okrętem „Sułtan" nadeszły wiadomości z Lizbony z dnia 30. grudnia. Otworzenie Kortezów zapowiedziane jest urzędownie na dzień 2. stycznia, po któryto dzień spodziewany był minister skarbu z powrotem. W kraju spadły wielkie deszcze.

— Nowo zawierzytelniony poseł angielski przy dworze portugalskim, p. Henry Howard, miał d. 19. grudnia u króla portugalskiego w pałacu Necessidados w Lizbonie pierwsze swe posłuchanie. Na przemowę, którą miał do króla przy wręczeniu pism swych wierzytelnych odrzekł Monarcha:

„Panie ministrze! Cenię i poważam wysoce zaręczenia, jakie mi pan wyraziłeś w imieniu Królowej, Najdostojniejszej Monarchini swojej, a to co do przyjaźnych i życzliwych chęci J. M. Królowej dla Mnie i dla familii królewskiej, jak niemniej i twoje panie ministrze życzenia dla dobra i pomyślności królestwa mojego. Upraszając pana o zawiadowienie J. M. Królowej o mojem poważaniu wysokiem, przy czem dodać muszę, jako moim jest zamiarem najszczerszym wzmocnić coraz bardziej węzły przyjaźni istnące tak szczęśliwie między oboma narodami, i które połączone są z sobą wspólnemi względy, a przede wszystkiem podobieństwem swych instytucyi politycznych. Jestto zamiar, który tem bardziej mię obchodzi, zwłaszcza, że przeszłość i obecność obu krajów wielką ku niemu jest zachętą. Zaufanie, jakiem J. M. Królowa, dostojna Monarchini w Tobie panie ministrze położyła i powierzyła mu zaszczytną misyę reprezentowania jej rządów, jest już rękojmią mojego szacunku i życzliwości."

Poseł rzekł w przemowie swej między innemi: „Wręczając Najjaśniejszemu Panu to pismo królewskie muszę według otrzymanego rozkazu wyrazić zapewnienie uszanowania i życzliwości J. M. Królowej dla osoby Waszej królewskiej Mości, Najjaśniejszego Pana, jako niemniej i jej serdecznego życzenia, aby istnąca tak szczęśliwie między oboma koronami przyjaźń dawna i przymierze coraz bardziej się utrwalały. Jej Mość królewa podzielając serdeczne życzenia dla Wazej królewskiej Mości, przejęta jest najszczerszą nadzieją wzrostu i rozwoju dobrego bytu i środków pomocniczych Portugalii, któremi się Jej Mość Królowa jak najusilniej się interesuje."

Hiszpania.

(Kagulacya sporów granicznych z Francya. — Otwarcie nowych sadów. — Pogłoska o o małżeństwach cywilnych. — Śmiertelność tegoroczna w Madrycie.)

Wpływ Napoleona III. na półwyspie pyrenejskim objawił się temi czasy świetnie. Od wielu lat już toczą się między Francyą i Hiszpanią układy względem regulacyi pewnych sporów granicznych, które kilkakrotnie już groziły niebezpiecznem zawikłaniem. Podczas rządu lipcowego układano się bez ustanku w tej mierze, ale mimo to sprawa pozostała nierozstrzygnięta. Przed dwoma laty ustanowiono mieszaną komisyę w Bayonne, która jednak po dziesięciumiesięcznych nieustannych naradach niepostąpiła ani o krok dalej jak dnia pierwszego. Nakoniec zajął się niedawno hrabia Walewski przeprowadzeniem tej rozwlekłej sprawy, i w przeciągu kilku tygodni udało mu się załatwić ją ostatecznie i uniknąć. Idzie jeszcze o to tylko, by rezultat obustronnych układów przedstawić w formie traktatu, i w Paryżu oczekują codziennie powrotu pana Olozagi z Madrytu, który ma go podpisać w imieniu rządu hiszpańskiego.

— Z Madrytu donoszą pod dniem 2. stycznia J. M. Królowa przewodniczyła dzisiaj wraz z swym małżonkiem otwarciu nowo zaprowadzonych sądów. Minister sprawiedliwości zagaił je długa mową nie czyniąc jednak i wzmianki o polityce. — Pogłoska, jakoby rząd zamierzał wprowadzić małżeństwo cywilne w prawodawstwo hiszpańskie powstało ztąd, że rada ministrów przedłożyła Królowej projekt do ustawy, usuwający nadużycia w udzielaniu dyspenzy ślubbewej. — Zdrowie marszałka O'Donnella polepsza się a oczekują niecierpliwie zupełnego wyzdrowienia dla przeprowadzenia niejakich zmian w gabinecie. — Liczba umarłych w Madrycie w roku 1855 przywyższyła zwykłą liczbę przeciętną o 2000.

Anglia.

(Poczta londyńska: Głos gubernatora Kanady przychylny rządom Palmerstona i kolonialnym. — Rada użyć wielbladów pod juki i transporta w Krymie. — Angielska siła lądowa w Krymie. — Siły zbrojne na Baltyku.)

Londyn, 7. stycznia. Były gubernator Kanady, Earl Elgin, któremu miasto Glasgow nadało honorowe prawo obywatelstwa, miał zeszłego piątku w glasgowskiej sali ratuszowej w obec licznego zgromadzenia słuchaczy długą mowę o politycy kolonialnej, i wykładał stan Kanady i stosunek Anglii do północnej Ameryki. Lord Elgin biegły mowca umie ująć wszelki przedmiot swej mowy ze strony przystępnej a przyjemnej dla ogółu, a przytem pominąć zręcznie wszystko, coby mogło zrodzić jakąś niechęć, lub zrazić uprzedzenie. Zręcznie też i bez obrazy wystawił stan w jakim Kanadę zastał, a w jakim opuścił. Gdy przybył, zastał w Kanadzie niepokoje i zamieszki, mordy i pożogę, gdy odjeżdżał zostawił spokój, zgodę i pomyślność. Na przyszłość zaś w tem tylko upatruje trudności, jak zaspokoić żądanie kolonii, mieć miejsce i głos w parlamencie. Co do obecnego stanu polityki zewnętrznej wynurzył się w sposób pochlebny o ministeryum Palmerstona i wróży mu trwałą i pewną przyszłość.

— C. Napier proponuje w gazecie *Times* jako najlepszy środek do zmobilizowania angielskiej armii w Krymie, użyć na przyszłą wiosnę do transportu wielbladów zamiast koni i mułów. W Syryi, Egipcie i w nadbrzeżnych krajach czerwonego morza, możnaby zakupić bardzo znaczną liczbę tych zwierzat, któreby na bezwodnych stepach tauryjskiego półwyspu łatwiej dały się utrzymać, niż wszelkie inne zwierzęta juczne.

— *Morning Post* podaje następujące obliczenie angielskiej siły lądowej w Krymie na przyszłą wiosnę: „Cała siła znajdujących się w tej chwili w pobliżu Sebastopola angielskich wojsk lądowych" powiada *Globe* „wynosi do 53.000 ludzi wszelkiej rangi i broni. W Kerczu stoi batalion liczący 700 ludzi, a nad Bosforem obozuje 13 pułków kawaleryi w ogólnej sile przeszło 4000 ludzi, co nieliczać znajdujących się w lazaretach w Skutaryi i Renkivi 2400 ludzi, wynosi razem w okrągłej liczbie 58.000 ludzi czysto angielskich sił zbrojnych. Do połowy marca r. b. zostaną zapewne prawie wszystkie wojska, stanowiące obecnie rezerwę w Malcie, wysłane do Krymu, a miejsce ich zajmą świeże posiłki, których do 4000 w ciągu przyszłych tygodni z Anglii odpłynie. W tym samym czasie odejdzie podobno do 10 pułków piechoty z Anglii, Malty i Gibraltaru na czarne morze, by stojącą teraz w polu armię angielską powiększyć jeszcze o 15.000 i tym sposobem ogólna jej liczbe podnieść na 73.000 ludzi. Kontyngens turecki, którego główna kwatera znajduje się teraz w Kerczu, można liczyć na 20.000. Z angielsko-szwajcarskiej i angielsko-niemieckiej legii znajdują się już części w Skutari, jeden lub dwa pułki są w drodze, a ogólna liczba tych korpusów będzie w przeciągu dwóch miesięcy wynosić z pewnością 7000 ludzi. Tworzenie angielsko-włoskiej legii zdaje się wprawdzie odbywać jak najpomyślniej, wszelako organizacya jej niepostąpiła jeszcze podobno tak dalece, by zaraz w pierwszej chwili mogła brać udział w nowej kampanii. Zestawmy razem powyższe liczby, a pokaże się, że ogólna liczba angielskiej siły lądowej wynosić będzie prawdopodobnie 100.000 ludzi, z których 85.000 będzie mieć czynny udział w walce. Za przybyciem do Krymu jenerała Sir Collina Campbell mają nastąpić niektóre ważne zmiany pod względem nowej dyslokacyi sił zbrojnych. Wszyscy znajdujący się na urlopie oficerowie muszą do 1. marca wrócić do swoich pułków, a publiczność może w kilka dni póżniej dowiedzieć się, że stoi już w pogotowiu do walki armia, na którą Anglia ze względu na jej liczbę, porządek i dzielność z ufnością i dumą spoglądać będzie mogła."

— Według dziennika *Morning Chronicle* składać się będzie flota baltycka roku bieżącego z 20 okrętów liniowych o 81 do 131 dział, z 18 korwet z 8 do 21 dział, z 20 paropływów kołesnych o 6 działach, z 3 bateryi morskich o 4 wielkich łodziach możdzierzowych, z 17 wielkich i 140 mniejszych łodziach kanonierskich, w ogóle z 240 okrętów. Upewniają przy tem, że admirał Dundas nie będzie w tegorocznej wyprawie dowodzić flotą baltycką, a według pogłosek ma być jego następcą sir Edmund Lyons. Niektóre dzienniki doradzają rządowi mianować dowódzcą floty baltyckiej admirała Seymour, który w obu wyprawach ostatnioroczných na Baltyku pełnił służbę kapitana okrętowego. Te same dzienniki utrzymują też, że sir E. Lyons przydatniejszy w komendzie floty czarnomorskiej niż baltyckiej, zwłaszcza, że już od zaczęcia wojny obznajomił się dokładnie z morzem czarnem.

Morning Herald utrzymuje, że izba niższa zdradziłaby nietylko swobody lecz także i dobro Anglii, gdyby jeszcze przed wotowoniem subsydów i nieczekając na wezwanie ustne lub pisemne J. M. Królowej nie oświadczyła w imieniu narodu angielskiego, co go do wojny znagliło. i jakie zamiary chce dalszem jej prowadzeniem. osiągnąć.

Francya.

(Poczta Paryzka: Nowiny dworu. — Spóźnione przybycię pułków. — Jenerał Bosquet powołany do Paryża. — Misya do dworów niemieckich. — Nowa pożyczka. — Dowóz zboża. — Potoczne.)

Paryż, 7. stycznia, Nowy poseł mexykański pan de Olaguibel przedłożył wczoraj Cesarzowi swe listy wierzytelne, a poseł neapolitański odpowiedź króla Ferdynanda na list odwołujący pana de la Cour. — *Monitor* donosi. że dwa bataliony, pięćdziesiątego i trzy bataliony trzydziestego dziewiątego pułku przeciwnemi wiatry na morzu powstrzymane nie przybędą do Paryża aż 9. b. m. Naprzeciw im Cesarz wysyła swego adjutanta jenerała Niel, który jak wiadomo kierował przy Sebastopolu pracami oblężniczemi. — Na dzisiejszy wieczór w Tuileryach otrzymało zaproszenie przeszło 4000 osób. — Według *Union* nie przyjęto do ozdoby Louvru statue konną Franciska I. dłóta Clesingera. — Jenerał Bosquet powołany wczoraj telegrafem z Pau przybył dziś do Paryża i będzie zapewne uczestniczył w wielkiej naradzie wojennej. — Według dziennika *Messager du Midi* napadł niedawno na szybkowóz między Somiers a Montpellier jeden uzbrojony zbójca, szczęściem znajdowało się w szybkowozie czterech żandarmów, i sam dostał im się w ręce. Ajencyi Havas telegrafują z Berlina z dnia 6. stycznia: Adjutant Cesarza Franciszka Józefa przybył wczoraj do Drezdna, jak twierdzą w osobnej misyi do wszystkich dworów niemieckich. — Książę Bodysko członek poselstwa rosyjskiego przybył dziś do Berlina. — Minister finansów miał już kilkakrotne narady z baronem Rothschildem w sprawie nowej pożyczki państwa. Zdaje się, że rząd nie odwoła się już po raz drugi do subskrypcyi narodowej. — Do Marsylii zawinęło kilka okrętów ze zbożem z Egiptu, Syryi, Hiszpanii i z-nad Dunaju. — W departamencie de l'Indre uwięziono kilka demokratów.

Belgia.

(Hr. Flandryi wyjechał do Anglii.)

Bruxela, 7go stycznia. Hrabia Flandryi przybył wczoraj wieczorem na parопływie „Diamant" do Duwru i zabawi w Anglii jak twierdzą. najmniej dni czternaście.

Włochy.

(Jenerał La Marmora zaproszony do Londynu. — Freres Ignorantins oddaleni. — Pomnozenie wojska. — Meksyk w zatargach z stolicą apostolską.)

Armonia donosi, że jenerał La Marmora zabawi na utrzymane zaproszenie kilka dni w Londynie. — Rada gminna turyńska zabroniła po kilkudniowej naradzie większością 10 głosów tak zwanym „Braciom miłości chrześciańskiej (Freres Ignorantins) dalsze wychowanie młodzieży.

— Rząd powołał pod broń dwie nowe klasy rekrutacyjne i powiększył tym sposobem armię o 13.000 świeżego żołnierza.

— Do *Journal des Debats* piszą z **Rzymu** pod dniem 31. grudnia: „Od kilka dni rozszerzono tu dość ważną wiadomość. którą potwierdzić możemy. Zapewniają, że prezydent Meksyku zniósł ambasadę meksykańską w Rzymie i rozkazał zawiesić dalsze urzędowanie tutejszemu ministrowi swemu. Oprócz tego wydalił z kraju Jezuitów i zaprowadził wolność wyznania w Meksyku."

Niemce.

(Zniżenie diskonto. — Pierwsze posiedzenie tegoroczne związkowych. — Skarcenie kościelne.)

Frankfurt n. M., 6. stycznia. Rada administracyjna banku frankfurtskiego postanowiła zniżyć od 7. stycznia r. b. dyskonto na $3^1/_2$ procent. — Zgromadzenie związkowe odbyło na dniu 3. b. m. pierwsze swe posiedzenie w nowym roku. Sprawy. nad któremi obradowano. niebyły wcale ważne i niemiały nic wspólnego z polityką. Miedzy innemi rozstrzygnięto także kwestyę względem publikacyi obrad sejmowych. i w krótce można spodziewać się uchwały, podług której tylko pewne dzienniki będą otrzymywać urzędowe wiadomości, wszelkie zaś doniesienia prywatne zostaną surowo zakazane.

Würzburg, 5. stycznia. W 4tą niedzielę adwentu ogłoszona została z rozkazu biskupa zrana w kościele parafialnym w Wisentheid a po południu w kościele w Stadelschwarzach exkomunikacya 10 osób obojej płci, stanowiących dwie familie w obudwu wspomnionych miejscach. Podług odezwy biskupa do mieszkańców dyecezyi nastąpiło to dla tego, że „wyrzekają się kościoła katolickiego i jego nauki, w najważniejszych artykułach wiary o błędność go obwiniają, ustanowione uchwałami zgromadzenia kościelnego w Trydencie wyznanie wiary odrzucają, a natomiast utworzyły sobie same osobny obrządek z rozmaitych stanowczo przez kościoł katolicki potępionych nauk kacerskich i fałszów, i po upływie ostatniego terminu, jaki im wyznaczono do wyrzeczenia się tych błędów jednogłośnie a nawet z własnoręcznym podpisem i dosłownie oświadczyły, że uporczywie obstają przy swojej wierze."

Dania.

(Stany amerykańskie ofiarują indemnizacyę za cło sundowe.)

„*N. Pr. Ztg.*" donosi: Rząd zjednoczonych Stanów Ameryki północnej oświadczył jak wiadomo w odnośnym okólniku swoim, że nieuznaje obowiązku z swej strony opłacać cło sundowe w dotychczasowem jego znaczeniu. Natomiast miał się zdecydować rząd ten, jak nam donoszą, zapłacić tytułem indemnizacyi za urzadzenia poczynione ze strony Danii dla bezpieczeństwa żeglugi raz na zawsze sumę 40.000 talarów, i nadal stosowną kwotę przyczyniać się do utrzymania tych zakładów.

Turcya.

(Traktat Francyi z Persyą. — Narady u W. Porty. — Usprawiedliwienie Selima Baszy. — Nowe okreta.)

Z **Konstantynopola** nadeszły na Tryest wiadomości sięgające do 31. grudnia r. z. Pan Lejeune, sekretarz ambasady francuskiej, udaje się do Teheranu z ratyfikacyą traktatu zawartego niedawno między Francyą i Persyą. *Press de l'Orient* zapewnia, że traktat ten nieogranicza się na samych stypulacyach handlowych.

Korespondencya w *Oserv. Triest.* podaje niektóre szczegóły o ostatnich naradach w Porcie, na których znajdowali się także angielscy, francuzcy i niektórzy tureccy jenerałowie. Jenerał Larchey i pułkownik Mansfield dowodzili, że potrzeba koniecznie poruczyć innemu jenerałowi komendę nad wojskami znajdującemi się na azyatyckiej widowni boju, ale ministrowie tureccy niechcieli przyjąć tej propozycyi z obawy, iż rząd ottomański stałby się już zupełnie zawisłym od sprzymierzonych, jeżliby i w Azyi dowodzili jenerałowie europejscy. Na drugie posiedzenie w tej samej sprawie niechcieli przyjść zaproszeni jenerałowie sprzymierzonych, odpowiadając, że już oświadczyli swoje zdanie. Na tem drugiem posiedzeniu nieuchwalono nic w sprawie Omera Baszy; natomiast postanowiono użyć potrzebnych środków do wzmocnienia Erzerum i korpusu stojącego tam pod rozkazami Selima Baszy. Trzecie posiedzenie nienastąpiło dla zgonu jednej z żon poprzedniego Sułtana; ale ministrowie zebrali się u Fuad Baszy, by się naradzić we względzie nieporozumienia. jakie zaszło między Lordem Redcliffe i Mehemedem Ali Baszą; Lord Redcliffe bowiem wniósł zażalenie przeciw wspomnionemu Baszy za kilka nieprzyzwoitych wyrazów, i żądał zadośćuczynienia. a żądanie to poparł także ambasador francuzki.

Selim Basza stoi z 10.000 piechoty i 1700 ludźmi kawaleryi w Erzerum; do Batum i Trebizondy odchodzą od czasu upadku Karsu bez ustanku wojska i prowianty.

Ogłoszony 30. z. m. buletyn Porty usprawiedliwia Selima Baszę, że niemógł pośpieszyć w pomoc Karsowi. gdyż przeszkodziły mu wypadki elementarne.

Rząd otomański nadał trzem parоpływom zakupionym w Londynie nazwy: „Nadzieja," Sprawiedliwości" i „Wiara."

Z teatru wojny.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Pora nieprzyjazna obrotom wojennym. — Porucznik Danneby na śmierć skazany. — Rozłożenie wojsk w Azyi mniejszej. — Murawiew donosi Szachowi Perskiemu o zajęciu Karsu.)

Constitutionel donosi: z Konstantynopola z dnia 27. grudnia, że część pojmanej w Karsie załogi przybyła dnia 5. grudnia do Gumri (Alexandropol). — Tegoroczna zima zaskoczyła w Azyi tak niespodzianie, że dla tego muszą zaniechać Rosyanie dalszego pochodu na Erzerum. Ziemia przy Erzerum okryta jest śniegiem na trzy stopy. Korespondent *Constitutionela* mniema, że główną przyczyną upadku Karsu był nieprzełamany upor posła angielskiego, który wzbraniał się do upadłego zezwolić, ażeby wzmocniono pod porę załogę Karsu anglo-tureckim kontyngentem. W ciągu lata jeszcze zamierzano dwa razy kontyngent ten, który nieczynnie stał w Bujukdere, wysłać na azyatycką widownię boju, lecz nigdy niewykonano zamiaru, nakoniec wysłano go do Kerczu, gdzie najmniejszych nie przyniosł korzyści. Omer Basza jest w odwrocie, niewiadomo jednak rządowi gdzie się obecnie znajduje.

— Sąd wojenny dnia 11. grudnia w zatoce Kazackiej skazał drugiego porucznika parоpływu angielskiego „Lynx" pana Denneby na karę śmierci za to, ze wśród walki z nieprzyjacielem umknął z pokładu okrętowego. Mniemają jednak, że surowy ten wyrok nie będzie wykonanym; panu Denneby znanym jest z odwagi i zasłużony jest oficer; ustąpienie z pokładu w tak stanowczej chwili tłumaczą nagłą słabością.

— Na azyatyckiej widowni boju, która wszystkich teraz wyłącznie zajmuje, odnieśli Rosyanie zupełną przewagę. Na drodze z Karsu do Erzerum posunęły się forpoczty rosyjskie pod Meszingort po lewym brzegu Arrasu, z Achalczyku zaś przeniosła się przednia straż do Czentokinedi, z Kutaisu do Bodowi, Osurgeti i Lichauri. Omer Basza skoncentrował główne swe siły przy Redut Kale i Anakleii, drugi korpus wojsk tureckich opiera się z jednej strony o Czorug, z drugiej o Szefketil, trzeci zaś korpus tworzy załogę w Erzerum oderwana od wszelkiej komunikacyi z Omerem Baszą. Omer Basza nie opuszcza swego stanowiska nad morzem, luboć Rosyanie posuwają się klinem naprzód za Osurgeti i Lichauri.

— Jenerał Murawiew wysłał ostatniemi czasy sztabowego oficera do Teheranu, ażeby donosząc Szachowi zajęcie Karsu życzyć mu zarazem szczęścia do zdobycia Heratu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 11. stycznia. *Monitor* donosi: Rada wojenna zebrana dziś pod przewodnictwem Cesarza niejest powołana naradzać

się nad planem przyszłej kampanii, ani nad względami politycznemi, któreby przemawiały za tym lub owym planem wojennym; zadaniem tej rady jest dać rządom sprzymierzonych objaśnienia co do rozmaitych kombinacyi wojskowych, by się przysposobić na wszelki wypadek i uregulować dalsze działanie. — *Monitor* zawiera oprócz tego dłuższy artykuł o ważności konstytucyi z roku 1852.

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 8. stycznia: Kilku pijanych żołnierzy na straży przed pałacem Kortezów wszczęły wczoraj krzyki buntownicze. Marszałek Espartero przywrócił porządek a butowników aresztowano. Zresztą panuje wszędzie zupełny spokój.

Dzienniki wiedeńskie zalegają od dwuch dni.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 14. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 32r. 25k.; żyta 21r. 30k.; jęczmienia 16r. 15k.; owsa 10r. 2kr.: hreczki 18r. 30kr.; kartofli 12r.; — cetnar siana kosztował 2r. 30kr.; okłotów 2r. 15kr.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 37r. 30kr., sosnowego po 27r. 30kr., dębowego po 28r. 45kr. wal. wiéd.

(Ceny targowe w obwodzie stryjskim.)

Stryj, 7. stycznia. W drugiej połowie zeszłego miesiąca były na targach w Skolem, Stryju, Wojniłowie, Żydaczowie i Żurawnie następujące średnie ceny zboża i innych foraliów: korzec pszenicy 13r.36k.—13r.—12r.—10r.—12r.; żyta 9r.36k.—10r.—8r.—8r.—8r.30k.; jęczmienia 8r.—8r.—6r.—7r.—7r.; owsa 3r.36k.—3r.42k.—3r.30k.—3r.—2r.48k.; hreczki 6r.30k.—0—7r.—0; kukurudzy 8r.30k.—9r.36k.—6r.30k.—7r.—8r.; kartofli 4r.—4r.—0—4r.—2r. 48k. Cetnar siana 45k.—1r.12k.—40k.—1r.—30k. Sąg drzewa twardego 8r.—7r.30k.—4r.—8r.—6r., miękkiego 6r.—6r.—3r.—6r.—5r. Funt mięsa wołowego 6k.—6k.—$7^{1}/_{5}$k.—6k.—6k. Garniec okowity 1r.30k.—2r.40k.—1r.40k.—2r.—1r.50k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 14. stycznia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	7	5	10
Dukat cesarski	„ „	5	9	5	13
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	50	8	54
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$42^{1}/_{2}$	1	$43^{1}/_{2}$
Talar pruski	„ „	1	37	1	39
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	13	1	14
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	88	30	89	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	68	20	68	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	76	15	77	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. stycznia.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
„ przedał „ „ 100 po	89	—
„ dawał „ „ za 100	88	30
„ żądał „ „ za 100	—	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. stycznia.

Oblig. długu państwa 5% $73^{7}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$ 63; 4% $58^{1}/_{4}$; 4% z r 1850 —; 3% —; $2^{1}/_{2}$% —. Losowane obligacye 5% — ; Losy z r. 1834 za 1000 złr. — ; z r. 1839 $124^{1}/_{2}$. Wiéd. miejsko bank. — Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 886 Akcye kolei półn 2170. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Bdudwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 576. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu — Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. $446^{1}/_{4}$ złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg $112^{3}/_{4}$ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $111^{3}/_{4}$ 2. m. Hamburg $82^{1}/_{8}$ 2. m. Liwurno — l. 2. m. Londyn 10 — 59. l. m. Medyolan — l. Marsylia 131 l. Paryż $131^{1}/_{4}$. Bukareszt $246^{1}/_{2}$. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $17^{1}/_{8}$ Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 70. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 $93^{13}/_{16}$. Pożyczka narodowa $76^{13}/_{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $307^{1}/_{2}$ fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

Hr. Lanckoroński Teodor, z Rawy. — PP. Blumenfeld Zyg., z Łanek małych. — Mieczkowski de Socha Dom., z Rzeszowa. — Nikorowicz Karol, z Przemyśla. — Krajewski Mik., z Turzego. — Gumowski Wiktor, z Bereznik. — Skrzyszowski Michał, z Nowosiółek. — Zaguński Winc., z Podhorzec. — Podwysocki Józef, z Tarnopola. — Starzeński Leop., z Podkamienia. — Hohendorf Eust., z Baru. — Kunaszewski Hier., z Żeliborów.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14 stycznia.

Bar. Rutraud, do Tarnopola. — PP. Gołaszewski Piotr, do Dzieduszyna. — Mrozowiecki Jan, do Sokołówki. — Bogdanowicz Józef, do Dungreńska. — Czermiński Lud., do Brzeżan. — Lissek, c. k. lekarz pułku, do Tarnopola.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 12. i 13. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	''' 324.33	— 0.7°	85 6	południowy sł.	pochmurno
2. god. popoł.	324 92	— 1.8°	77.0	„ „	„
10. god. wiecz.	326.18	— 4.0°	90.6	zachodni „	„
Wysokość śniegu w 24 godz. 6'''.					
6. god. zrana	''' 328 26	— 4.8°	93.7	północny sł.	pochmurno
2. god. popoł.	330.04	— 3.2°	91.3	„ „	„
10 god. wiecz.	332 04	— 6.7°	88.7	„ „	„

T E A T R.

Dziś: Na dochód pierwszego tenorzysty opery niemieckiej p. Kar. *Lucca*: Opera niemiecka: „**Die Krondiamanten.**“

Jutro 16. stycznia 1856 (w Abonamencie).

„**Weksle przecięte**, czyli: **Jarmark w Czerniowcach.**“ Oryginalna krotofila ze śpiewami St. hr. Starzyńskiego w 2 aktach, oraz komedya z francuskiego w 1 akcie:

„**Być kochanym lub umrzeć.**“

KRONIKA.

W upłynionym roku 1855 zaszły w europojskich familiach panujących następujące zmiany: Umarło 9 członków płci męzkiej, a 8 żeńskiej. Między tymi jeden tylko panujący Mikołaj, Cesarz Rosyi; z familii zaś panujących byli: Don Carlos, infant hiszpański i Ferdynand książę Genuy, brat króla Sardynii, Henryk LXXIII hrabia Reuss-Köstritz; pomarli w bardzo młodym wieku: synowie króla Sardynii, księcia Nassawskiego Karola Ferdynanda Arcyksięcia Austryackiego, i (dwaj) dziedzicznego księcia Sachsen-Meiningen. Zmarłe księżne są: Adelaida, panująca królowa Sardynii (rodem Arcyks. Austryi); dwie wdowy po panujących książętach, Marya Teresa, królowa Sardynii (urodz. w Toskanii) i Augusta, księżna Anhalt-Kothen (urodz. Reuss-Köstritz); dziedziczna księżna Saxen-Meiningen (urodz. księżniczka Pruska); wdowy: po Józefie Arcyksięciu Austryackim (urodz. Wirtemberg), po Ferdynandzie księciu Wirtemberskim (urodz. Metternich) i po księciu Lucyanie Bonapartym, wuju Cesarza Napoleona III.; Emma, księżniczka Schaumburg-Lippe, mająca dopiero 5 lat. — Urodziło się dziesięciu książąt i siedm księżniczek, mianowicie: Synowie królowi Sardynii, dziedzicznemu księciu Saxen Meiningen i Karolowi Ferdynandowi Arcyksięciu Austryi, (ci trzej już pomarli); następnie synowie Wielkiemu księciu Meklenburg-Schweryn, dziedzicznemu księciu Anhalt-Dessau, książętom Fryderykowi Holstein-Glücksburg, Hermanowi Sachsen-Weimar, Henrykowi IV. i IX. Reuss-Köstritz; hrabi Arminowi Lippe-Weissenfeld; nakoniec córki Cesarzowi Austryackiemu, królowi obojej Sycylii, książętom Reuss-Greiz i Waldek, książętom Miguelowi Portugalskiemu, Fryderykowi Karolowi Pruskiemu i Franciszkowi de Paula Sycylijskiemu. — Zaślubień odbyło się pięć: 1) panujący książę Schwarzburg Rudolfstad zaślubił Helenę, księżniczkę Anhalt-Dessau, córkę księcia Jerzego; 2) Henryk LXXIV. książę Reuss-Köstritz Eleonorę hrabiankę Stolberg-Wernigerode; 3) Karolina księżniczka Lichtenstein zaślubiła Alexandra księcia Schönburg-Hartenstein; 4) Fryderyka księżniczka Oldenburska barona Washington; 5) Joanna hrabianka Lippe Weissenfeld Gustawa barona Zedlitz-Leipa. Oprócz tego zaręczyli się Fryderyk rejent Badeński z Ludwiką księżniczką Pruską, Mikołaj Wielki Książę Rosyi z Alexandrą księżniczką Oldenburską. Bezżennych i jeszcze nieożenionych było sześciu monarchów, trzech wdowców, a jeden rozwiedziony. Z innych trzydziestu ośmiu są dwaj morganatycznie ożenieni, jeden żyje w poligamii, pięciu w drugim, a dwóch w trzecim małżeństwie. Dwudziestu sześciu monarchów ożenionych mają synów, dwaj mają córki domniemanymi następcami tronu; z dwudziestu innych mają dwunastu brata, trzech wuja, a jeden kuzyna domniemanym dziedzicem tronu; widoczna, że w trzech przypadkach przejdzie panowanie na inną linię; następca Papieża będzie, jak wiadomo, aż po jego obrany. Jedenastu monarchów żyje w bezdzietnem małżeństwie, a dziesięciu równorodnie zaślubionych monarchów chrześciańskich mają już wnuki. Z 44 książąt dziedzicznych i domniemanych następców tronu najstarsi są książęta Modeny i Francyi, mianowicie mają $73^{1}/_{2}$ i 71 lat; najmłodsi są książęta Nassauscy i Oldenburscy, obaj nie mają jeszcze spełna lat czterech. Ożenionych jest czternastu, dwaj są wdowcami, jeden jest narzeczony, a dwunastu ma dzieci. Z małżonek książąt dziedzicznych najstarszą jest małżonka Wilhelma landgrafa Kurhessyi, a najmłodszą dziedziczna księżniczka Anhalt-Dessau, pierwsza ma lat 66, druga jeszcze nie spełna lat 18.

— (Śródziemne morze w Afryce). Dr. A. Peterman donosi Athenaeum londyńskiemu, że misyonarz Rebmann wspomina w swych listach o odkryciu wielkiego śródziemnego morza w Afryce. Morze to rozciąga się podług podań Rebmanna od 10go stopnia południowej szerokości aż do równika, i od 40 do 47 stopnia wschodniej długości; ostateczną kończynę jego w południowo-wschodniej stronie stanowi jezioro Njassa. Zatem byłoby to morze dwa razy tak rozległe jak Czarne morze, a stosunek między niem i jeziorem Njassa byłby taki sam, jak między morzem czarnem i azowskiem.

— Profesor z instytutu politechnicznego w Londynie Dr. W. H. Brown wyprawił się z lekcyami do Krymu, chce w armii zaprowadzać posiedzenia literackie i naukowe. Dwojga ztąd sobie biecuje: zwrotu kosztów podróży i sławy z wykorzenienia opilstwa w wojsku.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*